

## I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)

**Zaburzenia rozwoju psychicznego u dzieci, młodzieży i dorosłych**

Tok studiów 2021/2022– 2025/2026

|                                                          |                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:     | Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych “Varsovia” w Warszawie<br>Filia w Rzeszowie                              |
| Nazwa kierunku studiów, poziom kształcenia:              | Psychologia, Jednolite studia magisterskie                                                                   |
| Liczba punktów ECTS                                      | 4                                                                                                            |
| Język przedmiotu- polski, angielski, inny                | Język polski                                                                                                 |
| Profil kształcenia:                                      | PRAKTYCZNY                                                                                                   |
| Nazwa specjalności:                                      | Psychologia kliniczna                                                                                        |
| Rodzaj modułu kształcenia:<br>(wskazać właściwe)         | Podstawowy / kierunkowy/ <u>specjalnościowy</u> /obowiązkowy/<br>fakultatywny                                |
| Rok / Semestr:                                           | 4/7                                                                                                          |
| Osoba koordynująca przedmiot:                            |                                                                                                              |
| Wymagania wstępne (wynikające z następstwa przedmiotów): | Psychologia kliniczna, psychopatologia, psychiatria, psychologia emocji i motywacji, diagnoza psychologiczna |

## II. FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH ORAZ WYMIAR GODZIN

|                              | Wykład | Ćwiczenia | Laboratorium | Warsztaty | Projekt | Seminarium | Praktyki | Egzamin / zaliczenie | Konsultacje | Suma godzin | Ogółem ECTS |
|------------------------------|--------|-----------|--------------|-----------|---------|------------|----------|----------------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Studia stacjonarne</b>    | 20     | 30        |              |           |         |            |          | 2                    | 6           | 58          | 4           |
| <b>Studia niestacjonarne</b> | 10     | 20        |              |           |         |            |          | 2                    | 6           | 38          | 4           |

## III. METODY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

| Formy zajęć             | Metody dydaktyczne -właściwe podkreślić                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Wykład/Ćwiczenia</b> | <u><b>Wykład podający (z prezentacją multimedialną)</b></u><br>Wykład problemowy<br>Wykład konwersatoryjny<br>Dyskusja dydaktyczna<br>Ćwiczenia praktyczne pod kierunkiem<br>Ćwiczenia z wykorzystaniem narzędzi informatycznych<br>Metoda przypadków<br>Metoda sytuacyjna<br>Metoda inscenizacji<br>Metoda projektów<br>Gry dydaktyczne (symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne)<br>Demonstracja/ pokaz<br>Analiza źródeł<br>Praca w grupie<br>Debata<br><u><b>Inne - prezentacje multimedialne studentów, eseje</b></u> |

**IV. PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ  
Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKU**

| <b>Lp.</b>                    | <b>Opis przedmiotowych efektów uczenia się</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Odniesienie do efektu kierunkowego symbol</b>         |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| <b>Wiedza:</b>                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                          |
| P_W01                         | Ma pogłębioną wiedzę o przedmiocie zainteresowania psychologii oraz o relacji psychologii wobec innych nauk społecznych, humanistycznych, przyrodniczych i medycznych, a w szczególności wobec filozofii, antropologii, socjologii, pedagogiki, medycyny i nauk o zdrowiu, zorientowaną na praktyczne zastosowanie.                                                                                                                                                                                                                                                                     | K_W01                                                    |
| P_W02                         | Ma pogłębioną wiedzę w zakresie psychologii rozwoju. Zna teorie i modele rozwoju człowieka oraz wychowania, a także badania związane z tymi obszarami. Zna specyfikę różnych faz rozwoju człowieka i znaczenia więzi społecznych. Ma wiedzę o kryzysach rozwojowych i współczesnych praktycznych metodach wspierania rozwoju człowieka i rządzących nimi prawidłowościami                                                                                                                                                                                                               | K_W09                                                    |
| P_W03                         | Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą zdrowia psychicznego. Zna modele zdrowia oraz koncepcje wyjaśniające powstawanie zaburzeń psychicznych. Zna kryteria rozpoznawania zaburzeń psychicznych. Ma rozszerzoną wiedzę o uwarunkowaniach biologicznych, psychologicznych, społecznych i kulturowych zaburzeń psychicznych. Rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii. Zna relację między psychologią zdrowia, psychologią kliniczną i psychiatrią. Zna społeczne i prawne uwarunkowania związane z opieką psychologiczną i psychiatryczną. | K_W11                                                    |
| <b>Umiejętności:</b>          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                          |
| P_U01                         | W pogłębionym stopniu potrafi integrować posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii, pedagogiki i dziedzin pokrewnych oraz zastosować ją do opisu sytuacji oraz zna praktyczne zastosowanie tej wiedzy. Potrafi prezentować własne poglądy, wątpliwości i pomysły w oparciu o różne perspektywy teoretyczne.                                                                                                                                                                                                                                                                    | K_U05                                                    |
| P_U02                         | W oparciu o wiedzę z zakresu neuropsychologii, socjobiologii, psychologii ewolucyjnej potrafi zidentyfikować i wyjaśnić rolę czynników mających wpływ na funkcjonowanie człowieka.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | K_U08                                                    |
| P_U03                         | W pogłębionym stopniu potrafi odróżnić zaburzenia procesów psychicznych na podstawie objawów i odnieść wyniki diagnozy do systemów klasyfikacyjnych. Potrafi wskazać prawdopodobną etiologię zaburzeń, z uwzględnieniem czynników biologicznych, psychologicznych, społecznych i kulturowych.                                                                                                                                                                                                                                                                                           | K_U17                                                    |
| <b>Kompetencje społeczne:</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                          |
| P_K01                         | Student prezentuje postawę świadomości ograniczeń jakie wiążą się z badaniami diagnostycznymi w psychologii i pedagogice oraz konieczność posiadania uprawnień do stosowania metod psychometrycznych zgodnie dla praktyki zawodowej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | K_K10                                                    |
| <b>V. TREŚCI KSZTAŁCENIA</b>  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                          |
| <b>Lp.</b>                    | <b>Wykład:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się</b> |
| W1                            | Modele zaburzeń: biologiczny, poznawczy, psychodynamiczny, systemowy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                          |
| W2                            | Psychopatologia rozwojowa. Diagnozowanie i klasyfikacja zaburzeń wieku dziecięcego.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | P_W01                                                    |

|                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                         |                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| W3                                                                                                                                                                 | Psychopatologia rozwojowa. Diagnozowanie i klasyfikacja zaburzeń u młodzieży                                                                            | P_W02                                                                                                           |
| W4                                                                                                                                                                 | Psychopatologia rozwojowa. Diagnozowanie i klasyfikacja zaburzeń u dorosłych                                                                            | P_W03                                                                                                           |
| Lp.                                                                                                                                                                | Ćwiczenia                                                                                                                                               | Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się                                                               |
| T1                                                                                                                                                                 | Zaburzenia emocjonalne we wczesnym dzieciństwie: reaktywne zaburzenia przywiązania w dzieciństwie; zaburzenia selektywności przywiązania w dzieciństwie | P_W01                                                                                                           |
| T2                                                                                                                                                                 | Całościowe zaburzenia rozwojowe: autyzm; inne całościowe zaburzenia rozwoju: zespół Retta, zespół Aspergera, dziecięce zaburzenie dezintegracyjne       | P_W02                                                                                                           |
| T3                                                                                                                                                                 | Zaburzenia zachowania u młodzieży                                                                                                                       | P_W03                                                                                                           |
| T4                                                                                                                                                                 | Depresja u dzieci, młodzieży i dorosłych                                                                                                                | P_U01                                                                                                           |
| T5                                                                                                                                                                 | Klasyfikacja DSM V i ICD11                                                                                                                              | P_U02<br>P_U03<br>P_K01                                                                                         |
| VI. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ                                                                                                                         |                                                                                                                                                         |                                                                                                                 |
| Forma zajęć, w ramach której weryfikowany jest EU                                                                                                                  | Metoda weryfikacji –WŁAŚCIWE WYBRAĆ<br>Egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium, projekt, prezentacja, referat, esej inne                              | Kategoria weryfikowanych efektów uczenia się:<br>wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne<br>WŁAŚCIWE WYBRAĆ |
| Wykład                                                                                                                                                             | Kolokwium pisemne                                                                                                                                       | Wiedza                                                                                                          |
| Ćwiczenia                                                                                                                                                          | Kolokwium, projekt referat, esej                                                                                                                        | Umiejętności, kompetencje społeczne                                                                             |
| WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU wskazać właściwe                                                                                                                     |                                                                                                                                                         |                                                                                                                 |
| Zaliczenie wszystkich form zajęć przedmiotu (wykłady, ćwiczenia) na podstawie pozytywnej oceny z kolokwium pisemnego, projektu/referatu/eseju, udziału w dyskusji. |                                                                                                                                                         |                                                                                                                 |
| VII. KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA                                                                                                               |                                                                                                                                                         |                                                                                                                 |

Ocena kształtująca:

a) w zakresie wykładów:

- na podstawie odpowiedzi na pytania dotyczące materiału omówionego na poprzednich wykładach;

b) w zakresie ćwiczeń:

- na podstawie oceny bieżącego postępu realizacji zadań.

1. Określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięcia celów (określenie i wyjaśnienie studentom oczekiwań: nauczyciel wyjaśnia studentom, co będzie podlegało ocenie i tego od nich wymaga).

2. Organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów.

3. Udzielanie studentom informacji zwrotnej, która umożliwi im widoczny postęp w nauce i będzie zawierała odpowiedź na pytania: Co student zrobił dobrze? Co i jak student ma poprawić? Jak student ma się dalej uczyć, aby się rozwijać i robić postępy?

4. Umożliwianie studentom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (poprzez pracę w grupach i parach, wzajemne nauczanie, ocenę koleżeńską).

5. Wspomaganie studentów, by stali się autorami procesu swojego uczenia się (rozwijanie u studentów wiary w swoje możliwości, motywacji do nauki i zaangażowania, odpowiedzialności za swój proces uczenia się).

Ocena podsumowująca:

Wykład: ocena wiedzy wykazanej na kolokwium pisemnym o charakterze problemowym.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

50% – ndst.

Ćwiczenia:

Na ocenę podsumowującą składają się oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń: ocena przygotowanego przez studenta projektu/referatu/eseju, ocena prezentacji projektu/referatu, ocena aktywności w trakcie dyskusji, ocena efektów indywidualnej i grupowej pracy studenta, stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności oraz osiągnięcia kompetencji zakładanych w przedmiotowych efektach uczenia się.

Ocena z ćwiczeń: zaliczony/niezaliczony

#### VIII. NAKŁAD PRACY STUDENTA – WYMIAR GODZIN I BILANS PUNKTÓW ECTS

| Rodzaj aktywności<br>ECTS                                                                                                                                                                                           | Obciążenie studenta   |                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|--------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                     | Studia<br>stacjonarne | Studia<br>niestacjonarne |
| 1.Udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, projekt, laboratoria, warsztaty, seminaria) – <b>SUMA godzin</b> – z punktu II | 58                    | 38                       |
| W tym                                                                                                                                                                                                               |                       |                          |
| 1.1..Udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów                                                                                                                               | 50                    | 30                       |
| 1.2..Egzaminy/zaliczenia -liczba godzin                                                                                                                                                                             | 2                     | 2                        |
| 1.3..Udział w konsultacjach -liczba godzin                                                                                                                                                                          | 6                     | 6                        |
| 2.– Indywidualna praca własna studenta - liczba godzin –<br>Projekt / esej / studium przypadku / zadanie praktyczne, samodzielne przygotowanie się do zajęć, egzaminów, zaliczeń                                    | 42                    | 62                       |

| Sumaryczne obciążenie pracą studenta (25h = 1 ECTS) SUMA godzin i ECTS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 100h =4 ECTS | 100h =4 ECTS |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|
| IX. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |              |              |
| <b>Literatura podstawowa przedmiotu:</b><br>Bilikiewicz, A. (red.) ( 2009). <i>Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny</i> . Warszawa: Wyd. PZWL<br>DSM V<br>ICD 11<br>Namysłowska I. (2015). <i>Psychiatria dzieci i młodzieży</i> . Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.<br>Wolańczyk T., Komender J. (2013). <i>Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci</i> . Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL. |              |              |
| <b>Literatura uzupełniająca przedmiotu:</b><br>Miniszewska, J., Ogińska-Bulik, N. (2012). <i>Zdrowie w cyklu życia człowieka</i> ; Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.                                                                                                                                                                                                                                          |              |              |
| <b>Inne materiały dydaktyczne:</b><br>prezentacje do wykładów,<br>studia przypadków                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |              |              |